

Eduskunta
Talousvaliokunta

Talousvaliokunnan lausuntopyyntö E 71/2014

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission tiedonannosta Euroopan talouden pitkäaikaisesta rahoituksesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnalta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä E 71/2014, joka koskee komission tiedonantoa Euroopan talouden pitkäaikaisesta rahoituksesta.

Komissio korostaa tiedonannossa, että EU:n ponnistelut talouden vakauttamiseksi ja kasvun luomiseksi edellyttävät pitkäaikaisia investointeja, joilla voidaan tukea älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua. Rahoitusjärjestelmän kyky kanavoida varoja pitkäaikaisiin investointeihin on keskeisessä asemassa sen varmistamisessa, että Eurooppa voi palata kestäväälle kasvu-uralle. Tiedonanto sisältää monia aloitteita ja toimenpide-ehdotuksia.

Finanssivalvonta antaa lausunnon erityisesti arvopaperimarkkinoiden näkökulmasta. Finanssivalvonta lausuu kunnioittavasti seuraavan.

Kestävän rahoituksen laajemman kehityksen parantaminen – tilinpäätösstandardit

Komission tiedonannon toimenpide-ehdotukset

Komission tiedonannon 7 luku käsittelee kestävän rahoituksen laajemman kehityksen parantamista. Komissio toteaa tässä yhteydessä, että pitkäaikaisen rahoituksen saatavuus edellyttää lisäksi toimia hallinnollisten kustannusten karsimiseksi. Niihin kuuluvat sekä yrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (ns. corporate governance) aiheutuvat kulut, tilinpäätös- ja tilintarkastuskulut sekä verotukseen ja juridisiin palveluihin liittyvät kulut.

Hallinnollisen taakan keventämiseksi tilinpäätösten osalta komissio ehdottaa sen selvittämistä, olisiko mahdollista listattuihin pk-yrityksiin soveltaa yksinkertaistettua versiota kaikkiin listattuihin yrityksiin sovellettavista kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista (jäljempänä IFRS-standardit).¹ Komissio mainitsee samassa yhteydessä hiljattain julkistetun raportin IFRS-

¹ Esimerkiksi kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antava elin IASB on laatinut yksinkertaistetut IFRS-standardit pk-yrityksille. Kyseinen standardi on kuitenkin laadittu ei-listattujen yhtiöiden näkökulmasta eikä sijoittajan tiedontarpeita ole otettu huomioon esimerkiksi liitetietovaatimuksissa.

3.6.2014

FIVA 1/01.01.01/2014

Julkinen

standardien soveltamisesta Euroopassa² ja siinä esiin tuodun seikan, että sijoittajien luottamuksen säilyttäminen edellyttää tiukkoja tilinpäätösstandardeja.

Listaamattomien pk-yritysten osalta komissio ehdottaa sen selvittämistä, olisiko tarpeen luoda erillinen EU:n tilinpäätösdirektiiviin perustuva tilinpäätöskehikko, josta voisi olla hyötyä rajojen yli toimiville konserneille.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto esittää kirjelmässä, että pk-yritysten listautumisen helpottaminen ja valinnan vapauden antamisen tarjoaminen listautuvalle yhtiölle tilinpäätössäännösten valinnassa (IFRS-säännösten mukainen tilinpäätös tai vaihtoehtoisesti tilinpäätösdirektiiviperustainen tilinpäätös) on kannatettava ehdotus.

Tarpeettoman sääntelyn ja hallinnollisen taakan välttämisen kannalta Suomi pitää ongelmallisena hanketta, jossa pk-yrityksiä vaadittaisiin noudattamaan uutta pakottavaa pk-yrityksiä koskevaa standardia, koska se toisi mukanaan IFRS-siirtymää vastaavan kustannus- ja muutostaakan. Vaihtoehtoinen tilinpäätösinformaatio pienillä listayhtiöillä onkin syytä perustaa juuri uusittuun tilinpäätösdirektiiviin lisättynä asianmukaisella tunnusluokinformaatiolla.

Finanssivalvonnan näkemys

Finanssivalvonta toteaa, ettei komissio ehdota listatuille yhtiöille valinnanvapautta IFRS-tilinpäätöksen tai tilinpäätösdirektiivinperusteisen kansallisen tilinpäätöksen välillä.

Finanssivalvonta kannattaa komission toimenpide-ehdotusta siitä, että ryhdytään selvittämään yksinkertaistettujen IFRS-standardien soveltamista listattuihin pk-yrityksiin hallinnollisen taakan keventämiseksi. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan tilinpäätösten kirjaamis- ja arvostamisperiaatteiden tulee kuitenkin olla samat kaikille listayhtiöille, mikä on Finanssivalvonnan käsityksen mukaan myös komission toimenpide-ehdotuksen lähtökohta. Valtioneuvoston kanta lähtee sen sijaan siitä, että säännellyillä arvopaperimarkkinoilla voisivat pienemmät toimijat laatia tilinpäätöksensä joko IFRS-standardien tai uudistettuun tilinpäätösdirektiiviin pohjautuvien kansallisten tilinpäätösnormien perusteella.

Pienten listayhtiöiden hallinnollisen taakan keventämisestä on keskusteltu Euroopan tasolla avoimuusdirektiivin uudistamisen yhteydessä. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) edeltäjä CESR korosti omassa lokakuussa 2010 komissiolle annetussa lausunnossaan, että sijoittajien

² Philippe Maystadtin raportti ”Should IFRS Standards be More European?”
http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/governance/reform/131112_report_en.pdf

3.6.2014

FIVA 1/01.01.01/2014

Julkinen

tulee olla oikeutettuja samantasoiseen suojaan huolimatta liikkeeseenlaskijan koosta.

Finanssivalvonnan mukaan myös tilinpäätösvaatimusten tulee olla lähtökohtaisesti samat erikokoisille liikkeeseenlaskijoille. Pienten yhtiöiden hallinnollisen taakan vähentäminen ei saisi heikentää olennaisesti sijoittajien suojaa tai arvopaperimarkkinoiden toimivuutta. Finanssivalvonnan näkemysten mukaan vähintään tilinpäätöksen kirjaamis- ja arvostamisperiaatteiden tulee siten olla samat kaikille listayhtiöille. Samoja kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattamalla varmennetaan sijoittajan näkökulmasta mahdollisimman suuri tilinpäätösinformaation vertailukelpoisuus.

Tilinpäätösdirektiiviin perustuvat tilinpäätökset eivät luo riittävän vertailukelpoista pohjaa arvopaperimarkkinoilla erityisesti siksi, ettei tilinpäätösdirektiiviin sisältyvä sääntely ole riittävän yksityiskohtaista ja yhdenmukaista IFRS-standardien kanssa. Uudistettu tilinpäätösdirektiivi ei muuta tätä seikkaa, vaikka Euroopan kansalliset tilinpäätösnormistot tulevat lähenty-mään uuden tilinpäätösdirektiivin ansiosta.

EU:n pääomamarkkinoiden toimivuuden keskeisenä lähtökohtana on EU:n kattava yhtenäinen normipohja (a single rule book). Komission useat eri hankkeet pääomamarkkinoiden kehittämiseksi perustuvat ajatukseen normipohjan yhtenäisyydestä, jolla luodaan selkeyttä, tehokkuutta ja luotettavuutta. Periaatteen katsotaan parhaalla tavalla edistävän Euroopan yhtenäismarkkinoiden houkuttelevuutta ja kilpailukykyä kansainvälisten sijoittajien silmissä ja siten tukevan markkinoiden likvidisyyttä.

Useiden suomalaisten pienten listayhtiöiden markkinat eivät rajoitu vain Suomeen ja siten ne ovat kansainvälisesti toimivia. Toiminnan ulkomaisen rahoituksen ja sen kilpailukykyisen hinnan varmistamiseksi pientenkin listayhtiöiden julkistaman tilinpäätösinformaation tulee olla sijoittajille ymmärrettävää ja vertailukelpoista. Se, että moni suomalaisista listatusta pk-yrityksestä on kansallisesti omistettuja, ei myöskään ole Finanssivalvonnan mielestä riittävä peruste eristäytyä kansainvälisestä tilinpäätöskäytännöstä. Listayhtiöt ovat lähtökohtaisesti kaupan ulkomaisille sijoittajille ja voivat hankkia pääomaa ulkomaisilta sijoittajilta. Tällöin kansallinen tilinpäätöskäytäntö voi muodostaa merkittävän esteen pääomanhankinnalle, koska sijoittajat edellyttävät vertailukelpoista informaatiota.

Finanssivalvonta kuitenkin tunnistaa, että IFRS-standardien noudattamisvelvollisuus aiheuttaa haasteen pienten yhtiöiden hallintoelimille ja taloushallinnolle. Erityisesti tilinpäätössääntelyn jatkuvat muutokset yhdistettynä pienen yhtiön resursseihin saattaa vaikuttaa taloudellisen raportoinnin laatuun ja oikeellisuuteen.

IFRS-standardien vaatimuksia voitaisiin edelleen kehittää niin, että niiden sovellettavuus paranisi. Esimerkiksi IFRS-standardit sisältävät merkittävän määrän liitetietovaatimuksia, jonka vuoksi onkin tehty arvioita, miten

3.6.2014

FIVA 1/01.01.01/2014

Julkinen

niiden määrää voitaisiin alentaa. Euroopassa on tehty myös aloite³ pienten listayhtiöiden IFRS-tilinpäätösten liitetietovaatimusten vähentämiseksi.

Listayhtiöiden tilinpäätössääntelyä antava elin IASB on julkaissut pieniä ja keskiuuria yrityksiä koskevan erityisen standardin⁴, mihin myös komissio viittaa. SME-standardissa ovat samat tilinpäätöksen kirjaamis- ja arvotusperiaatteet kuin varsinaisissa IFRS-standardeissa. Näihin on kuitenkin vaativimpien vaatimusten osalta annettu helpotuksia (mm. rahoitusinstrumenttien ja liikearvon kirjanpidollinen käsittely). Lisäksi liitetietovaatimukset ovat varsinaisia IFRS-standardeja kevyemmät. Finanssivalvonnan mielestä on kannatettavaa selvittää myös SME-standardin käyttöönoton mahdollisuutta listatuissa pk-yrityksissä.

Lopuksi Finanssivalvonta toteaa, että vaihtoehtoiset markkinapaikat kuten Nasdaq OMX:n ylläpitämä First North -markkinapaikka on tarkoitettu yhdeksi rahoitusväyläksi erityisesti pk-yrityksille ennen mahdollista siirtymistä pörssilistalle. Raportointivaatimukset ovat tarkoituksella väljemmät luoden aidon vaihtoehdon säännellyillä markkinoilla toimimisen sijaan. Esimerkiksi tilinpäätöksen normipohjaksi voi valita joko IFRS-standardit tai kansallisen tilinpäätösnormiston.⁵

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Tiina Visakorpi
toimistopäällikkö

³ Ranskalainen tilinpäätöselimen Autorité des Normes Comptables ehdotus pienten listayhtiöiden tilinpäätösvaatimusten yksinkertaistamiseksi (Simplifying accounting obligations for "small listed companies" in Europe).

⁴ IFRS for SME International Financial Reporting Standard for Small and Medium-size Entities

⁵ Nasdaq OMX on hiljattain julkistanut raportin "Listautumisilla kasvu-uralle", joka käsittelee muun muassa listautumisen erilaisia esteitä.